

Naar verwachting treedt op 1 januari 2013 de nieuwe Aanbestedingswet in werking. De wet moet leiden tot meer concurrentie, minder administratieve lasten, een meer uniforme aanbestedingspraktijk en een eenvoudiger afhandeling van klachten. De veranderingen en kansen voor de aannemer op een rij.

Tekst: Mr. Tony van Wijk, Aanbestedings- en bouwrechtadvocaat bij Dirkzwager advocaten & notarissen N.V.

Beeld: Archief Aannemer

Een opdrachtgever mag omzeteisen stellen als hij daar zwaarwegende argumenten voor heeft. De omzeteis mag in dat geval niet hoger zijn dan driemaal de geraamde opdracht.

Minder administratieve lasten

Nieuwe Aanbestedingswet: kansen voor bouwaannemer

De nationale aanbestedingsregelgeving bestaat op dit moment uit de raamwet EEG-voorschriften aanbesteden, het Besluit aanbestedingsregels overheidsopdrachten (Bao), het Besluit aanbestedingsregels speciale sectoren (Bass) en de Wet Implementatie rechtsbeschermingsrichtlijn aanbesteden (Wira). De Aanbestedingswet zal deze regelgeving vervangen. Verder worden via een Aanbestedingsbesluit verschillende zaken in de wet nader geregeld, zoals het verplicht gebruik van het Aanbestedingsreglement voor Werken 2012 (ter vervanging van ARW 2005) en de Gids Proportionaliteit. Het wetsvoorstel is aangenomen door

de Tweede Kamer. De behandeling in de Eerste Kamer staat gepland voor deze maand. De Eerste Kamer kan geen wijzigingen in het wetsvoorstel meer aanbrengen. Afhankelijk van de (positieve) behandeling in de Kamer zal de wet op 1 januari 2013 dan wel 1 juli 2013 in werking treden.

Aanbestedingsplichtig

In welke gevallen er moet worden aanbesteed, verandert niet met de Aanbestedingswet. Alleen overheden (en zogenaamde publiekrechtelijke instellingen) zijn aanbestedingsplichtig. Overheden moeten kort gezegd inkoopopdrachten voor diensten en leveringen met een waarde boven

200.000 euro aanbesteden. Voor werken geldt een aanbestedingsdrempel van 5.000.000 euro.

Voor opdrachten onder deze drempels hebben veel overheden een inkoopbeleid vastgesteld. Vaak moeten voor bijvoorbeeld een werkenopdracht van meer dan 50.000 euro meerdere aannemers worden uitgenodigd. Werkenopdrachten met een waarde van 100.000 euro of meer moeten veelal 'nationaal' worden aanbesteed, zodat alle geïnteresseerde aannemers kunnen deelnemen.

Wijzigingen

Wat verandert er dan wel? Een opsomming:

- Op grond van de Aanbestedingswet en de Gids Proportionaliteit mogen opdrachten niet onnodig worden samengevoegd. In ieder geval moet een samenvoeging worden gemotiveerd. Verder moeten opdrachten indien mogelijk worden opgedeeld in percelen. Als dit niet passend is, moet in de aanbestedingsstukken een motivering worden opgenomen.
- Bijna altijd worden er eisen gesteld aan de minimale omzet die een aannemer moet hebben behaald in het verleden. Met de Aanbestedingswet mogen voortaan alleen omzeteisen worden gesteld als daarvoor zwaarwegende argumenten zijn. Indien deze argumenten er zijn, mag de omzeteis bovendien niet hoger zijn dan driemaal de geraamde waarde van de opdracht.
- De UAV 1989 (en sinds kort de UAV 2012) en de UAV GC 2005 beogen een evenwichtig pakket aan voorwaarden te bieden. Een opdrachtgever wijkt meestal op veel punten van deze standaardvoorwaarden af in het bestek en/of de vraagspecificatie. De Gids Proportionaliteit bepaalt dat een aanbesteder uitsluitend mag afwijken van dergelijke 'paritair' opgestelde voorwaarden indien hij dat kan motiveren.
- Een veelgehoorde klacht is dat een aanbesteder te veel kijkt naar de (laagste) prijs. De (beste) kwaliteit lijkt daardoor vaak in het gedrang te komen. Uitgangspunt zal zijn dat gegund wordt op basis van het criterium economisch meest voordelige inschrijving (emvi). Het criterium laagste prijs mag alleen worden toegepast indien dat kan worden gemotiveerd.
- Aanbesteders worden verplicht met betrekking tot de gunning een pro-

ces-verbaal op te stellen. Onder meer moet daarin worden opgenomen de naam van de uitgezochte inschrijver met een motivering van die keuze, alsmede de namen van de afgewezen inschrijvers met motivering van de afwijzing.

- Op dit moment krijgen inschrijvers een termijn van 15 dagen om (door middel van een kortgedingprocedure) op te komen tegen een onwettig gunningsvoornemen. De Aanbestedingswet bepaalt dat voortaan een termijn van 20 dagen moet worden gegeven.
- Soms worden de aanbestedingsstukken tegen betaling ter beschikking gesteld. Met de Aanbestedingswet is dit niet langer toegestaan.
- Een inschrijver moet bewijzen dat de zogenaamde uitsluitingsgronden (inzake bijvoorbeeld het hebben ge-

pleegd van bepaalde strafbare feiten) niet van toepassing zijn en dat wordt voldaan aan de gestelde ervaringseisen. Om de administratieve lasten te verlichten hoeft na de voorlopige gunning alleen de winnende inschrijver de bewijsstukken te overleggen. Bij inschrijving kan dan worden volstaan met een eigen verklaring over de uitsluitingsgronden en ervaringseisen. Via de Aanbestedingswet en het Aanbestedingsbesluit wordt er een model Eigen Verklaring vastgesteld.

- In het verlengde van de Eigen Verklaring wordt er een lastenverlichting doorgevoerd bij het overleggen van de bewijsstukken dat de uitsluitingsgronden niet van toepassing zijn. Op dit moment moet daarvoor onder andere een Verklaring van de minister van Veiligheid en Justitie, een non-faillissementsverklaring van de rechtbank en een verklaring van de Belastingdienst worden overgelegd (door de winnende inschrijver). In de toekomst komt er een door de minister van Veiligheid en Justitie af te geven gedragsverklaring die al deze bewijsstukken zal vervangen.

Vooral kleinere en middelgrote aannemers hebben meer kansen op succes bij aanbestedingen, is de verwachting.

Meer kans op succes

Indien de Eerste Kamer de Aanbestedingswet aanneemt, moet het voor de (kleine en middelgrote) bouwaannemer mogelijk worden om met minder administratieve lasten en met meer kans op succes deel te nemen aan een aanbestedingsprocedure. De praktijk moet natuurlijk uitwijzen of deze doelstellingen worden gehaald.

